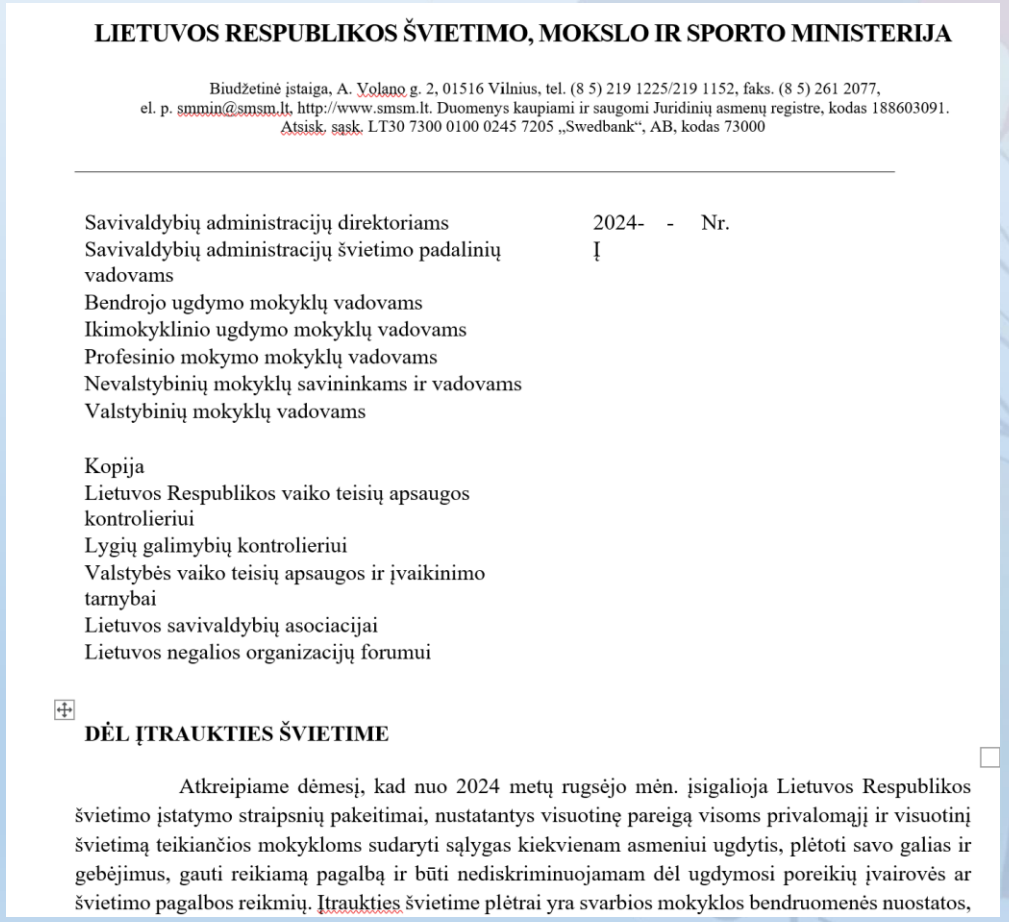
Įtraukties švietime naujovės

2024-2025 m.m.

2024 m. rugsėjo 1 d.

- Remiantis Švietimo įstatymo 34 straipsniu nuo 2024 m. rugsėjo 1 d. turi būti užtikrinamas ugdymo prieinamumas.
- Mokiniams su specialiaisiais ugdymosi poreikiais švietimo prieinamumas užtikrinamas teikiant pagalbą ir paslaugas, aprūpinant priemonėmis, pritaikant ugdymo aplinką (fizinę, informacinę) ir kitais įstatymų nustatytais būdais, vadovaujantis Švietimo įstatymo 34 straipsnio 2 dalimi.

2024 m. rugsėjo 1 d.

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smsm.lt, http://www.smsm.lt. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Savivaldybių administracijų direktoriams
Savivaldybių administracijų švietimo padalinių vadovams
Bendrojo ugdymo mokyklų vadovams
Ikimokyklinio ugdymo mokyklų vadovams
Profesinio mokymo mokyklų vadovams
Nevalstybinių mokyklų savininkams ir vadovams
Valstybinių mokyklų vadovams

2024- - Nr.
Į

Kopija
Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos kontrolieriui
Lygių galimybių kontrolieriui
Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybai
Lietuvos savivaldybių asociacijai
Lietuvos negalios organizacijų forumui

DĖL ĮTRAUKTIES ŠVIETIME

Atkreipiame dėmesį, kad nuo 2024 metų rugsėjo mėn. įsigalioja Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo straipsnių pakeitimai, nustatantys visuotinę pareigą visoms privalomąjį ir visuotinį švietimą teikiančios mokykloms sudaryti sąlygas kiekvienam asmeniui ugdytis, plėtoti savo galias ir gebėjimus, gauti reikiamą pagalbą ir būti nediskriminuojamam dėl ugdymosi poreikių įvairovės ar švietimo pagalbos reikmių. Įtraukties švietime plėtrai yra svarbios mokyklos bendruomenės nuostatos,

- ŠMSM aplinkraštis apie įtrauktį švietime.

Atnaujinti teisės aktai

- **Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-547 „Dėl Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- **Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 13 d. įsakymu Nr. V-553 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2016 m. lapkričio 2 d. įsakymo Nr. V-950 „Dėl Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
- **Specialiosios pagalbos teikimo tvarkos aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 23 d. įsakymu Nr. V-603 „Dėl Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymo Nr. V-1228 „Dėl Specialiosios pedagoginės pagalbos asmeniui iki 21 metų teikimo ir kvalifikacinių reikalavimų nustatymo šios pagalbos teikėjams tvarkos aprašo patvirtinimo“ pakeitimo“;
- **Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 31 d. įsakymu Nr. V-637 „Dėl Reikalavimų pedagoginių psichologinių tarnybų paslaugoms ir jų teikimo sąlygoms ir jų darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“;
- **Asmenų, teikiančių specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą, kvalifikacinių reikalavimų aprašas**, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2024 m. gegužės 16 d. įsakymu Nr. V-574 „Dėl Asmenų, teikiančių specialiąją pedagoginę ir socialinę pedagoginę pagalbą, kvalifikacinių reikalavimų aprašo patvirtinimo“.

Pagalbos teikimo aprašai

- **Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas**
- **Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašas**
- **Specialiosios pagalbos teikimo asmenims tvarkos aprašas**

Bendrosios nuostatos:

- Nustatoma pagalbos teikimo tvarka mokykloje
- Specialistų funkcijos aprašomos išskiriant tiesioginio/netiesioginio darbo funkcijas
- Specialistų funkcijos apibrėžiamos akcentuojant mokytojų ir pagalbos specialistų tarpusavio bendradarbiavimą ir darbą komandoje
- Nuostatos dėl vaiko teisių užtikrinimo gauti reikalingą pagalbą, kai tėvai nebendradarbiauja

Pagalbų teikimo aprašai

- **Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašas**
- **Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo vaikams ir mokiniams tvarkos aprašas**

Bendrosios nuostatos:

- Pareigybė nustatoma ne daugiau kaip 400 mokinių (esant galimybei ir atsižvelgiant į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių dalį mokykloje, mokyklos aplinkos socialinį ekonominį kontekstą – ir mažesniam mokinių skaičiui)
- Mokinys turintys didelių ir labai didelių specialiųjų poreikių prilyginamas dviem mokiniams
- Rekomenduojama bendrojo ugdymo klasėje, jungtinėje klasėje ugdyti **ne daugiau kaip 3 mokinius,** dėl įgimtų ar įgytų sutrikimų turinčius didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių.

TŪM – įtraukusis ugdymas

Siekdami sėkmingai įgyvendinti įtraukųjį ugdymą:

- Mokyklų vadovai mokytojai turi išmanyti ir praktiškai taikyti universalaus dizaino mokymuisi (toliau – UDM) principus.
- TŪM savivaldybės pažangos plano vienas iš rodiklių – mokymuose dalyvavusių mokytojų, diegiančių universalaus dizaino principus, dalis (proc.).

Metodinė pagalba mokykloms

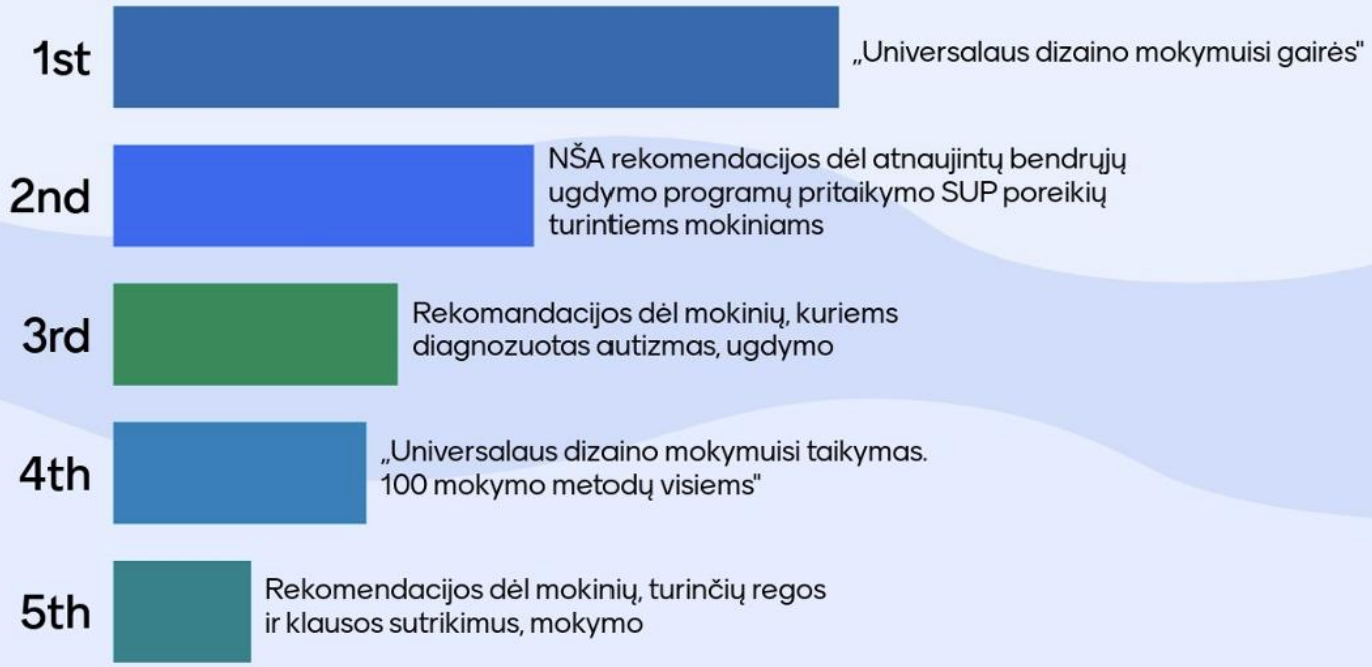
- Pagal „Tūkstantmečio mokyklų“ programą buvo parengtos „Universalaus dizaino mokymuisi gairės“ (https://tukstantmeciomokyklos.lt/wp-content/uploads/2023/11/Universalaus-dizaino-mokymuisi-gaires.pdf), skirtos kurti vientisą vertybinį, žinių ir priemonių pagrindą sisteminiam UDM vystymui visais lygmenimis: nacionaliniu mastu, savivaldybėse ir mokyklose.
- Siekdama padėti taikyti UDM praktikoje NŠA išvertė knygą „Universalaus dizaino mokymuisi taikymas. 100 mokymo metodų visiems mokiniams“, kuri prieinama nemokamai elektroniniu formatu (https://ebooks.vitaelitera.lt/eb/3162/universalaus-dizaino-mokymuisi-taikymaspraktikoje/).

Metodinė pagalba mokykloms

- Mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių įvairovė yra didelė, todėl sudarant individualų ugdymosi planą raginama vadovautis NŠA parengtomis rekomendacijomis dėl atnaujintų bendrųjų programų pritaikymo specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams (https://www.emokykla.lt).
- Švietimo, mokslo ir sporto ministro įsakymais yra patvirtintos rekomendacijos dėl ugdymo:
- mokinių, turinčių regos ir klausos sutrikimus (https://www.etar.lt/portal/lt/legalAct/b38d4a00096911ec9f09e7df20500045),
- mokinių, kuriems diagnozuotas autizmas (https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/019aae80f65c11eaa12ad7c04a383ca0).
- Šiuo metu yra rengiamos rekomendacijos dėl mokinių, turinčių elgesio ir emocijų sutrikimų, ugdymo organizavimo.

SUSIPAŽINIMAS SU DOKUMENTAIS

Su kuriais iš šių šaltinių esate susipažinę?

Pagalba vaikui kuo ankščiau

- Švietimo įstaigose svarbu imtis veiksmų iš karto, kai mokytojas pastebi mokiniui kylančius sunkumus: mokinys yra neįsitraukęs į bendras veiklas, neturi draugų, turi adaptacijos problemų, demonstruoja konteksto neatitinkantį elgesį.
- Mokykloje sprendžiant problemas bendradarbiauja švietimo pagalbos specialistai, mokytojai, administracija.
- Mokytojus aktyviai konsultuoja VGK.

Pagalba vaikui kuo ankščiau

- Svarbu, kad mokykloje aktyviai veiktų mokyklos VGK, telkianti mokytojų ir švietimo pagalbos specialistų pajėgas ieškoti efektyviausių būdų mokyti, prisitaikant prie individualių kiekvieno besimokančiojo reikmių, įvaldant metodus, padedančius įveikti mokymosi sunkumus ar sutrikimus, kurti saugią ir produktyvią mokymosi aplinką.

Pagalba vaikui kuo ankščiau

- Pagal Švietimo įstatymo pakeitimo įstatymo 14 straipsnio 3 dalies nuostatą, įsigaliojusią 2024 m. rugsėjį ir nustatančią, kad *„mokinio ugdymosi poreikių pirminį vertinimą atlieka mokyklos Vaiko gerovės komisija ir esant poreikiui mokyklos vadovas skiria švietimo pagalbą“*, mokyklų vadovai su mokyklos steigėjas turi aptarti šios nuostatos įgyvendinimo aspektus, esant poreikiui, pasirengti jai įgyvendinti būtinus susitarimus ar tvarką.

Ar savo švietimo įstaigoje turite švietimo pagalbos teikimo tvarką/susitarimus, atsižvelgiant į VGK pirminį vertinimą?

Aktyvumo ir dėmesio sunkumai klasėje

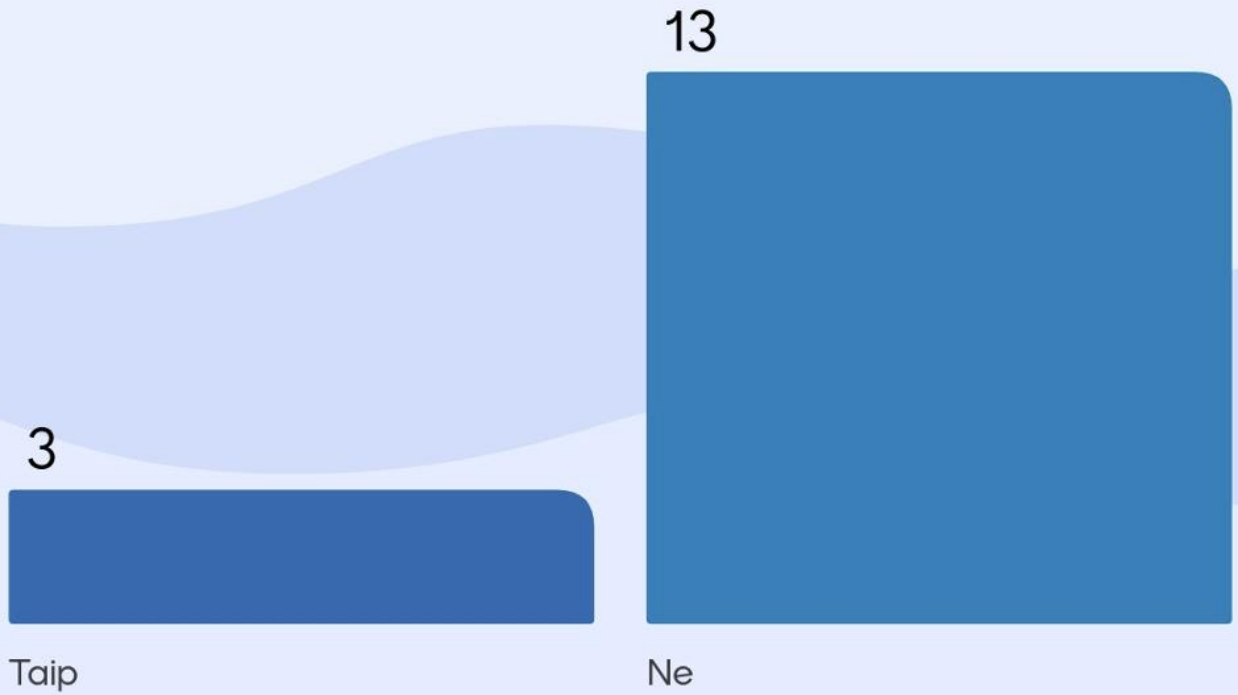
- Kai klasėje ugdosi aktyvumo, dėmesio sutrikimų turintys mokiniai, mokiniai, pasižymintys delinkventiniu, konteksto neatitinkančiu elgesiu, svarbu, kad mokykloje būtų taikomos pozityvaus elgesio palaikymo ir / ar intervencijų sistemos, grindžiamos aiškiomis taisyklėmis ir susitarimais, kurie iš dalies leidžia sumažinti tokio elgesio pasireiškimo riziką, o įvykus incidentui, **yra žinoma veiksmų seka, kaip nuraminti mokinį ir sumažinti galimus padarinius.**
- Pozityvaus elgesio palaikymo ir intervencijų sistema (PEPIS), skatina perėjimą nuo reagavimo į nepageidaujamą mokinių elgesį prie prevencinių veiklų taikymo, siekiant išvengti nepageidaujamo mokinių elgesio pasireiškimo (plačiau: https://srvks.lt/apiemus/ pepis-pozityvi-mokykla/). PEPIS diegti mokykloje gali padėti Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro Sutrikusios raidos vaikų konsultavimo skyrius.

Elgesio ir emocijų sunkumai klasėje

- Elgesio ir emocijų valdymas – **kompleksinis procesas,** priklausantis nuo daugelio veiksnių ir situacijų, todėl svarbu pagalbą ir paslaugas suteikti kuo ankstesniame vaikų amžiuje, atpažinti ir neignoruoti požymių, įspėjančių apie neatlieptus vaiko poreikius, spręsti situacijas ir pagalbą teikti laiku, sutelkus visą mokyklos bendruomenę.
- Svarbu skirti laiko suprasti vaiko poreikius ir emocijas, išanalizuoti, kas įvyko ar kaip jautėsi mokinys iki jo nepageidaujamo elgesio, bei modeliuoti veiksmus, kurių bus imamasi atkurti ar sukurti tvarką ir struktūrą, kad vaikas jaustųsi saugus, išmoktų atpažinti ir valdyti savo emocijas.

Mentimeter

Ar esate susipažinę su pozityvaus elgesio palaikymo ir intervencijos sistema PEPIS?

3 16

Individuali pagalba ir mokinio įtraukimas

Mokinys, kuriam ugdymo programos yra individualizuojamos, įgyja bendrųjų kompetencijų, reikalingų jo savarankiškumui ir tolesniam gyvenimo keliui rinktis. Kadangi individualaus ugdymo plane mokiniui, besimokančiam pagal individualizuotą pradinio arba pagrindinio ugdymo programą, keliami individualūs ugdymo tikslai, tiek su pačiu mokiniu, tiek su jo tėvais turi būti aptarti trumpalaikiai ir tolesnio mokymosi lūkesčiai ir galimybės.

Ugdymo organizavimas ne klasėje

- Esant situacijai, kurioje mokinio konteksto neatitinkantis elgesys gali kelti pavojų mokinių ar darbuotojui saugumui, mokinio, demonstruojančio tokį elgesį, ugdymo procesas turėtų būti laikinai perkeliamas į atskirą erdvę, kurioje mokinys galėtų nusiraminti, sutelkti dėmesį bei grįžti į įprastinį ugdymo procesą.
- Tokiems atvejams mokykloje turi būti įrengta patalpa, kurioje galėtų tęsti ugdymo procesą vienas ar keli mokiniai, taip pat numatytas tokio mechanizmo taikymas bei suaugusiųjų dalyvavimas.
- Po tokio elgesio pasireiškimo atvejų, mokyklos VGK turėtų analizuoti taikytų priemonių tikslingumą, elgesio priežastis ir kaip galima užkirsti kelią panašioms situacijoms pasikartoti ateityje.

Ugdymo organizavimas ne klasėje

- Organizuojant ugdymą, svarbu, kad **visi besimokantieji** turėtų kuo daugiau galimybių mokytis įvairiose ugdymo aplinkose kartu su savo bendraamžiais, neturinčiais specialiųjų ugdymosi poreikių, taikant įvairius ugdymo įgyvendinimo modelius, padedančius derinti asmeninius mokymosi tikslus su klasės mokymosi tikslais.
- Bendrojo ugdymo mokykloms pagalbą teikia regioniniai specialiojo ugdymo centrai.

Nacionaliniai centrai

- **Lietuvos įtraukties švietime centras** – dėl mokymosi sutrikimų turinčių mokinių ugdymo: https://lisc.lt/;
- **Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centras** – dėl regos sutrikimų ar įvairiapusių raidos sutrikimų turinčių mokinių ugdymo: https://www.lasuc.lt/;
- **Lietuvos kurčiųjų ir neprigirdinčiųjų ugdymo centras** – dėl klausos sutrikimų turinčių mokinių ugdymo: https://www.deafcenter.lt/;
- **„Diemedžio“ ugdymo centras** – dėl emocijų ir elgesio sutrikimų turinčių mokinių ugdymo: https://www.diemedziougdymocentras.lt/#/.

Mokinių registro naujienos

- Užtikrinant PPT rekomendacijų įgyvendinimą ir siekiant optimizuoti specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo procesus yra pakeisti Mokinių registro nuostatai, kuriais nustatoma, kad PPT tampa Mokinių registro tvarkytojais, t. y. sudarytos teisinės prielaidos kelti į jį PPT vertinimo pažymas.

Tėvų teisės ir pareigos

- Labai svarbu, kad mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) ne tik dalyvautų įvertinant vaiko specialiuosius ugdymosi poreikius, bet ir gautų išsamią informaciją apie vertinimo rezultatus.
- Tėvai (globėjai, rūpintojai) privalo bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus, ir vykdyti jų rekomendacijas pagal **Švietimo įstatymo 47 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatytas tėvų pareigas (**bendradarbiauti su mokyklos vadovu, kitu švietimo teikėju, mokytojais, kitais specialistais, teikiančiais specialiąją, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę pagalbą, sveikatos priežiūrą, sprendžiant vaiko ugdymosi klausimus ir vykdyti jų rekomendacijas. Vaikui smurtaujant ar patiriant smurtą, kartu su vaiku psichologo nurodytu laiku atvykti į konsultaciją).

Tėvų teisės ir pareigos

- Jei mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai) nebendradarbiauja su mokykla dėl mokiniui reikalingos pagalbos **Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ar jos įgaliotą teritorinį skyrių dėl vaiko teisių užtikrinimo ir jo teisėtų interesų gauti reikalingą jo galias atitinkantį ugdymą ir reikmes atliepiančią švietimo pagalbą.**

Mokytojo padėjėjas=mokinio padėjėjas

- Ypatingas vaidmuo skiriamas ir mokinio padėjėjui.
- Ši pareigybė kuriama šiandien esančios mokytojo padėjėjo pareigybės pagrindu ir įsiteisinta nuo 2024 m. rugsėjo 1 d.
- Mokinio padėjėjas turi tapti pagalbos mokiniui komandos dalimi, būti aktyviai įtrauktas į individualaus ugdymo plano rengimą, supažindintas su pedagoginių psichologinių tarnybų rekomendacijomis ir instruktuotas, kaip jas turi vykdyti, kokius elgesio modelius taikyti ugdymo procese.
- Todėl reikėtų atkreipti dėmesį į pareigybės pasikeitimą nuo 2024 m. rugsėjo 1 d., mokyklų vadovams įspėti darbuotojus, dirbančius mokytojo padėjėjais, apie pokyčius, susijusius su mokinio padėjėjo pareigybės įvedimu, ir atitinkamai sutvarkyti darbo sutartis ir pareigybių aprašus.

MOKINIO PADĖJĖJAS

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTRAS

ĮSAKYMAS
DĖL SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMO MOKYKLOSE (IŠSKYRUS AUKŠTĄSIAS MOKYKLAS) TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO

2024 m. rugpjūčio 22 d. Nr. V-898
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos švietimo įstatymo 14 straipsnio 7 dalimi ir 21 straipsnio 2 dalimi:

1. T v i r t i n u Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašą (pridedama).

2. P r i p a ž į s t u netekusiais galios:

2.1. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymą Nr. ISAK-2092 „Dėl Mokytojo padėjėjo pavyzdinio pareigybės aprašymo“ su visais pakeitimais ir papildymais;

2.2. Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymą Nr. V-1229 „Dėl Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašo patvirtinimo“ su visais pakeitimais ir papildymais.

3. N u s t a t a u, kad šis įsakymas įsigalioja 2024 m. rugsėjo 1 d.

Švietimo, mokslo ir sporto ministrė Radvilė Morkūnaitė-Mikulėnienė

II SKYRIUS
PAGALBOS GAVĖJAI, TEIKĖJAI IR TEIKĖJŲ FUNKCIJOS

6. Pagalba skiriama pedagoginės psichologinės tarnybos vadovo arba mokyklos vadovo sprendimu mokiniui arba mokinių grupei, kuriam (-iems) jos reikia.

7. Pagalbos gavėjai – mokiniai, kurie negali savarankiškai dalyvauti ugdymo procese.

8. Pagalbos teikėjai:

8.1. mokinio padėjėjas – pagalbą teikia mokiniui ar (ir) mokinių grupei, kuriems kyla dalyvavimo ugdymo procese sunkumų;

8.2. gestų kalbos vertėjas – pagalbą teikia mokiniui ar (ir) mokinių grupei, kuriems dėl klausos ar kompleksinių sutrikimų (kai į komplekso sudėtį įeina klausos sutrikimas) reikia žodinės kalbos vertimo į lietuvių gestų kalbą;

8.3. kiti pagalbą teikiantys specialistai, be kurių pagalbos mokinys negalėtų dalyvauti ugdymo procese.

9. Mokinio padėjėjo funkcijos:

9.1. padėti mokiniui ar (ir) mokinių grupei atlikti su savitarna, savitvarka ir maitinimusi susijusias veiklas;

9.2. padėti mokiniui įsitraukti į ugdomąsias veiklas, dalyvauti ugdymo procese, pasiruošti pamokai reikiamas priemones, teikti pagalbą pertraukų tarp pamokų metu ir t. t.;

9.3. padėti orientuotis aplinkoje, judėti;

9.4. prireikus palydėti mokinį į specialios paskirties erdves, jose užtikrinti jo saugumą;

9.5. perskaityti tekstą ir (ar) padėti konspektuoti;

MOKINIO PADĖJĖJAS

9.6. padėti naudotis ugdymui skirtomis techninės pagalbos priemonėmis pagal mokytojo ar švietimo pagalbos specialisto pateiktą instrukciją, padėti mokytojui jas paruošti;

9.7. konsultuotis su mokyklos vaiko gerovės komisija, mokytoju, švietimo pagalbos specialistu dėl taikytinų veiksmų, kurie padėtų mokiniui įsitraukti į ugdymo procesą ir jame dalyvauti;

9.8. vykdyti švietimo pagalbos ir kitų specialistų rekomendacijas, instrukcijas, kurios yra nurodytos individualaus ugdymo plane;

9.9. padėti mokiniui elgtis socialiai priimtinu būdu, išvengti elgesio, kuris neatitinka socialinio, kultūrinio, situacinio ar fizinės aplinkos, kurioje jis vyksta, konteksto bei gali būti laikomas neįprastu, netinkamu arba trikdančiu dėl aplinkos, kurioje jis pasireiškia, (toliau – konteksto neatitinkantis elgesys) pasireiškimų, veikiant tiksliai pagal išankstinius susitarimus, pasireiškus konteksto neatitinkančiam elgesiui, padėti sustabdyti jį arba pasišalinti iš elgesį išprovokavusios aplinkos, teikti informaciją po konteksto neatitinkančio elgesio pasireiškimo, aptariant taikytų veiksmų efektyvumą su švietimo pagalbą teikiančiais specialistais;

9.10. pagal kompetenciją dalyvauti individualaus ugdymo plano įgyvendinimo aptarimuose;

9.11. bendradarbiauti su mokytojais, kitais švietimo pagalbą teikiančiais specialistais;

9.12. dalyvauti nacionaliniuose mokymosi pasiekimų patikrinimuose, pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimuose ir brandos egzaminuose, kuriuose dalyvauja mokinys, kuriam teikiama Pagalba, juose vykdyti pedagoginės psichologinės tarnybos rekomendacijas;

9.13. vadovaujantis švietimo pagalbos specialistų rekomendacijomis padėti mokiniui integruotis į mokyklos bendruomenę, palaikyti draugystę su bendraamžiais, skatinti bendravimą ir bendradarbiavimą;

9.14. padėti įgyvendinti savirūpos planą.

14. Dirbti mokinio padėjėju turi teisę:

14.1. asmuo, įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo mokinio padėjėju pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 16 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais;

14.2. asmuo, turintis pedagogo kvalifikaciją. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo mokinio padėjėju pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 8 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais;

14.3. asmuo, turintis pedagogo padėjėjo kvalifikaciją.

15. Dirbti gestų kalbos vertėju turi teisę asmuo, įgijęs ne žemesnį nei aukštąjį koleginį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo gestų kalbos vertėju mokykloje pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 8 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.

16. Dirbti kitu specialistu turi teisę asmuo, įgijęs ne žemesnį nei vidurinį išsilavinimą. Šis asmuo per 2 metus nuo darbo kitu specialistu pradžios turi išklausyti ne mažiau nei 16 valandų mokymus dėl darbo su specialiųjų ugdymosi poreikių turinčiais mokiniais.

Mokyklų vaidmuo

Mokyklos vadovų vaidmuo užtikrinant ugdymą remiantis UDM:

- komunikuoti aiškią UDM įgyvendinimo viziją;
- rūpintis mokytojų kvalifikacijos tobulinimu;
- skatinti ir palaikyti mokytojus.
- **Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams individualaus ugdymo planai, kurių dalis yra pagalbos planas, turėtų būti rengiami kolegialiai, t. y. dalyvaujant tiek mokytojams, tiek švietimo pagalbos specialistams. Juose turėtų atsispindėti mokyklos priimti sprendimai ir veiklos įgyvendinant pedagoginių psichologinių tarnybų (toliau – PPT) rekomendacijas mokiniui ir mokyklai, įsivertintas teikiamų pagalbų reikalingumas ir veiksmingumas, priimti sprendimai dėl plano atnaujinimo, tikslinimo, keitimo arba nutraukimo.**